

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին 4. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 մէկիս Վեցամսեայ 3
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 դրու է. անկի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի:

ՕՐԱԳԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ. Յ. Մէլիքեան, Պապար Ալի ճաստի քիւ 20 Տ. ձիվէլեկեան է-ֆէնիի սպարաւոր:

Տէր և Տնօրէն Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

20 փարս

Խմբագիր Բ. ՊՈԶԱՃԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 19 ՅՈՒՆԻՍԻԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԳԵՐԻ ԽՈՐԷՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱՐԱԷԹ

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱԿԱՆ ԸՆՏՐԵՒՆ

«Ազգ. պատկերացնող իւր Գըլխոյն ընտրութիւնը, համայն աշխարհի առջեւ պատրաստենք մեզ պատուաբեր կերպիւս, կ'ըսէի առաջին յօդուածովս, և իբրեւ երեսփոխան, բոլոր իմ նշանակած պայմաններու ընտրելոյն անունը տալ, վերապահած էի Բ. Գրեգորի սպասուած Պոլսոյ թուական դարուն:

Բարեբախտ զուգարիսով իմ արտաքին ընտրութիւնը 16 յորեքշաբթի առաւ Հայրենիք լրագրոյ մէջ, նոյն առաջին յօդուածս հրատարակուած պահուն, արգէս լալ, նախընթաց երեքշաբթի օր բարեխան կառավարութեան Պոլսոյ թուական հասած էր ի Պատրիարքարան:

Կը փութամ ուրեմն իմ պարտաւորութիւնս կատարել և համայն թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքի ընտրութեան ձեռնարկուելու այս փութակ ու ծանրակշիւ ժամուս, ձեռքս խղճիս վրայ դրած, իբրեւ ազգային երեսփոխան ճակատաբաց հռչակել իբրեւ հարգելու և հարգելու, շնորհ իւրեւ Արքեպիսկոպոս Նարեկ, այսօր փարոզի Պէշիկիմաշի, եկեղեցական երեսփոխան Աղբաշի ժողովոյ և Ստանպուլու կրօնական ժողովոյ համայն թուրքիոյ Հայոց կեդրոնական վարչութեան:

Ա.

Քան տարիներէ ի վեր, Սենայ եղբրներէն մինչեւ Գանդէսի փոխն, Արեւմտեայ բարձր հորիւններէն մինչեւ ի ծագող Արեւելոյ, Հայ ազգին ամենաբարձր դասերէն մինչեւ ամենախաւքին խաւերն, անգուր ու անգարար կը հնչէ Հայ եկեղեցականի մ'անունը, վարդապետ երբեմն ու յետոյ եպիսկոպոս ու Արքեպիսկոպոս, այլ միշտ խոբիւն թողուած այդ երկար ժամանակամիջոցէն յառաջ, 1857 թուականէն սկսեալ ազգային կրթութեան ու լուսաւորութեան խնդրոյն մէջ, և անոր խանձարոց փերու, խորհմանուն փողէն, վիլմէնի, Ժիւլ Սիմօնի, Էտիար Գիլէի, Միլէի և այլոց համալսարանական դասուց ունենցողութեամբ, իբրեւ Հայ անոնց մօտ ստացած բարեկամական պատիւներն, Գալիպոլիսի և խորհրդածութեանց անմահ հե-

ղինակին մեծանուն թարգմանչին, վայելած մտերմութիւնն իւր Գերթողհօր հետ, որ անուանած էր զնա Էր հօգոյ, որքն, և անոր դահլիճայ մէջ զբանասոյի մեծագոյն մատենագրաց ու անհատից մօտ, իբրեւ Հայ դարգէտ ու բանասէր, իբրեւ քերթող գտած մեծարանքն իւր դործովը, ինչպէս և ի վերջոյ ժամանակիս ամենամեծ քերթող Վիքթոր Հիւկայի մօտ՝ որ այնքան սիրեց զՀայաստան: Թողու՛ք նաեւ իբրեւ Հայ քերթող նորա ստացած մեծ ու ազգասիրական համբաւն:

Թողու՛ք նոյնպէս, խալիպան վարժարանին մէջ՝ որ ի թէպօստիս, մինչեւ 84 թուական երեք տարեկէն աւելի իբրեւ ուսուցիչ, խորհն վարդապետի տուած արդիւնտուր աշխատութիւնն ցլերձ՝ Այվազեան Գալիպոլիսի եպիսկոպոսի աջ բաղդէ կենալով:

Թողու՛ք վերջապէս, բաղմարանէն, ընտրութիւնէն, և ի փարիզ աշխատակցութիւնն Մատեայ Ա. դանիի, որպէս և ի Բէնդուսիա Երամանի. իբրեւ Հայ գրողէտ, խորհն վարդապետի նշանաւոր հեղինակութիւնն ու գործերն, որ ժամօք են բոլոր Հայ աշխարհին, և խորհն եպիսկոպոսի գրադիտական ու բանասիրական բարձր երկասիրութիւնը, որ հետզհետէ ի լոյս դարձաւ յայս Ժամանակին ընդհանուր, և իւր նախնական ու կրթական ու լոյս փրկողականներն, որք ընդհանուր վարժարանաց մէջ դասական առաջնական դերք դարձած են այսօր, ինչպէս և 1870ի Բերայի համայնաժողով հրդեհին զոհ տուած իւր բաղմամբ անտաք երկասիրութիւնը, որոց կարստեան վրայ ցաւեցան յայնժամ իրմէ աւելի՝ ձեռագրերը տեսնելու բախտն ունեցող իւր լուսամտի բարեկամներն:

Թողու՛ք այս ամենն, որ ինչպէս մեզ, նայնպէս համայն ազգին ժամանակակից ու ինքնամուտ դասուն համակ ծանօթ են, և ամեն Հայ անհատ, մեզ նման, երբ ձեռքը խղճին վրայ դնէ, այդ նախկին 8-10 տարւոյ ժամանակամիջոցին մէջ, և այնուհետեւ, միմիայն Հայ ազգին ու եկեղեցւոյն նորա մատուցած կրթական, դրական և պաշտօնական անսողալու ծառայութիւնը, երբք չպիտի կրնամոռանալ: Այդպիսի մոռացում մը ուրախութիւն և մահ ճգնի երախտաւորաց:

Իսկ մեր տեսութեան հանգէպ, 1863 թուականէն սկսեալ իրան երկար տարիներու շրջանին մէջ, յորմէ հետէ նոր սերունդ մը հասուցած է ազգն, այդ Հայ բարձրաստիճան եկեղեցականին ունեցած դերքն ու արժանիքը քննելով, վկայ կը կոչուի մեր անտաք կան սերունդէն սկսեալ, յորում

ժողոված է արդի լուսամտի երկուստարգութիւնն, մինչեւ մեր հասուն ու փորձառու հասակի դասերն: Եւ իբր այն, մեր ականատես վկայութեամբ ու գիտակցութեամբ, նախ և առաջ, այդ քառամեայ շրջանին ընթացքին մէջ խորհն Լուսաւորութիւնն ու Էպիսկոպոսն ունեցած կենսագրական պատկերն ամբողջութեամբ համառօտիւ:

1863 թուականին խորհն վարդապետ, իւր երկարամեայ ուսուցչական, լեզուաբանական, բանասիրական ու գրադիտական աշխատութեանց ի պսակ, և իւր բաղմունքով հմուտութեան ու հանրածանօթ տաղանդին յարժանաւոր պատիւ, ընդհանուր Հայութեան համար ցայն վայր վաստակող իւր անձը իբրեւ նուիրելու առաջին օրէն, իբրեւ «Երեւան» Հայաստանի Եկեղեցւոյ, ինչպէս հարեւոյս Պօղոս Պատրիարք ընտրութեան միջոցին, մեր փարիզ արքն անձամբ եկած էր Ս. Երբորգութեան եկեղեցւոյ մէջ ծայրադոյն վարդապետութեան աստիճանը տալու նմա Գանդի, առաջին օրէն, խորհն վարդապետ ի վսեմ բեմ բաժանութիւնը, ի պաշտպանութիւն Հայկական եկեղեցւոյ, դըղըղած էին համայն Հայութիւնն, և իւր քարոզութեանց յունկընդհուր կը փութային ո՛չ միայն մինչեւ հետաւոր տեղեացող ազգաւորներն, այլ և Հռովմէական ու Բողոքական Հայերն, խուռնընթաց ամբողջութեամբ Հայերն, ամեն ուրեք ուր որ Հայ կայ, կը յիշուէր խորհն անունն. և այն օրէն, Հայաստանեայց եկեղեցւոյն նոր, տաղանդաւոր ու արժանաւոր «Երեւան» մը կ'ստանար ի խորհն վարդապետ, և ազգը՝ նոր ու պատուաբեր եկեղեցական մը՝ համայն քրիստոնեայ աշխարհի առջեւ:

1867 թուականին, համայն թուրքիոյ Հայոց կողմէ եկեղեցական պատգամաւոր ընտրուելով, նորընտիր Գեորգ Գ. Հոգեւորդ Կաթողիկոսի հետ ուղեւորեցաւ յԵւթմիսիմ, ուր կաթողիկոսն արժանի տեսաւ զինքն իբրեւ անդրանիկ եպիսկոպոս ձեռնադրել, Եւ կաթողիկոսին ընկերանալով խորհն եպիսկոպոս մինչ ի Բերայոյ ուղի, Աղբաշի քանդակար Կաթողիկոսեան ընդհանուր Հայոց թուրքիոյ, Եւ յետոյ վերադարձաւ ի Պոլիս:

Յետոյ խորհն եպիսկոպոս անուանեցաւ քարոզիչ Պէշիկիմաշի, և ասանկեղ թաղին երկսեւ վարժարանաց տնօրէնութիւնն. իւր աշակերտք այժմ նշանաւոր դերքեր ստացած են, զորս աւելորդ է թելել, ինչպէս և զայսիներոս իւր Հայկական և խալիպան վարժարանաց, որք ազգն մէջ սփռեալ են այսօր զանազան բարձր պաշտօնով ու դերով:

1869 թուականին, խորհն եպիսկոպոս ընտրուեցաւ առաջնորդ Թեքիրտաղի. — 1872 ին՝ առաջնորդ Չմիւռնիոյ. — 1873ին՝ առաջնորդ Տիարպէթի: Պատրիարքարանի արձանագրութիւնը, ինչպէս և ժամանակին հրատարակութեանց շատերը, կը հաստատեն թէ, խորհն եպիսկոպոս ամեն անգամ հըրաժեշտ տուած է առաջնորդական պաշտօնէ, առաջնորդութեանց խնդրոյն անհաստատ վիճակին, ինչպէս նաեւ իւր գրական երկասիրութեանց պատճառներով, որք նոյն ժամանակ հետզհետէ ի լոյս կ'ընթայունէին:

Կը յիշուի թէ այդ միջոցին էր նաեւ, որ փարիզու Լ. Մ. Էրեւանի լրագրոյն մէջ անսպաստ յօդուածին դէմ, իւր զրկած մէկ երկար պատասխանը գաղղիներէն, նոյն պատասխան թերթին մէջ չհրատարակուելուն պատճառաւ, խորհն կրօնաբարձ Կաթողիկոս Կաթող Կաթողիկոսն Եւ խորհն Երեւանի Եկեղեցւոյն անունով, որ և թարգմանուեցաւ հայերէնի և տպուեցաւ ի Պոլիս, և որ այնքան մեծ ընդունելութիւն գտաւ եկեղեցական տեսակետով, մինչեւ Գեորգ Կաթողիկոս անուանեց զնա Արքեպիսկոպոս յատուկ կոչուեցաւ, ի վարժարութիւն սոյն և նմանօրինակ երկասիրութեանց և Հայ եկեղեցւոյն մատուցած ծառայութեանց:

1874 թուականին երբ Ներսէս Պատրիարք ի դահ կ'ամբառնար, խորհն արքեպիսկոպոս ընտրուեցաւ տեսնապետ կրօնական ժողովոյ եկեղեցական վարչութեան: Կը յիշուի թէ արդէն Բերայի փարսպութեան՝ այն է 1863 տարիէն ըսկըսեալ, սահմանադրապէս երկու տարեկան ընտրութեանց առթիւ, գրեթէ միշտ ընտրուեցաւ նա յանդամակցութիւն և ի փութաւտեանապետութիւն կրօնական ժողովոյ: Յայտնի է որ 1866ի նշանաւոր թըւականին ալ ընտրուած խառն ժողովոյն անդամակցէր էր: Նոյնպէս, Կաթողիկոս թէ, նա գրեթէ անընդհատ վարեց նաեւ ազգային երեսփոխանութեան պաշտօնը, մասնաւորապէս ծանրակշիւ պարագայներու մէջ, կարեւորապէս պաշտպանելով միշտ ազգային իրաւունքներն ու եկեղեցւոյ օգտին աշխատելով, որոց կարգէն էին Մուրատեան վարժարանի խնդիրն, եկեղեցականաց վիճակի բարւոքման ստեղծ ծագող խնդիրներն, ազգային դաստիարակութեան խնդիրը և Բերայի գերեզմանատան խնդիրն: Ներսէս վարժապետեանէ զատ, խորհն Նարեկ մը պէտք էր՝ այդ վարդի ծանրակշիւ խնդիրները կենդանացնելու, և ազգին իրաւանց ու եկեղեցականաց պատուոյն հաստատման ու վերա-

կանգնեման հղորդ ու տաղանդաւոր
արտադրող հանդիսանալու համար
լինելու համար արդէն յայտնի է
թէ, այնուհետեւ խորհրդի Արքեպիս-
կոպոս Նար-Պէյ, իւր լեզուագի-
տական մասնաւորութեամբ ու քա-
ղաքագիտական տաղանդով, քանի
քանի պարագայից մէջ, այլ և այլ
պաշտօններով, օգտակար եղաւ ա-
մենախաղաղ յարաբերութեանց,
այցեւրութեանց ու պաշտօնակա-
նութեան պաշտօններով, թէ՛ Ազգի-
ն և թէ՛ Տէրութեան, յանուն և ի
պատիւ Ազգ, կեդր. վարչութեան:
(Միտքեալ վարդ) Մ. * * *

Ա. Ե. Ե. Ե. Ե.

ԻՍԽԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

— 0 —

Վեհ. Սուլթանը Մեծ-Եպարքոս
Բարձր. Սալիմ փաշայի Մէքիմպ-
էի թէվֆիզ պէյին Պալատի աստի-
ճան, և Չալիպաշայի կառավարիչ
Ճէպաշ պէյին Բ. կարգի Մէքիմպէ
պատուանշան շնորհեց:

— Անգլիական դեսպանատան
քաղաքական Ս. թարգման Սըր Ա.
Սանտալանը շարաթ օրը Բ. Գուռն
երթալով, տեսակցեցաւ արտաքին
գործոց նախարար Վանս. Ասիմ
փաշային հետ:

— Դատական գործոց նախարա-
րութեան խորհրդական Վահան Էֆ.
իւր վերջին հիւանդութենէն ապա-
քինած լինելով, իւր պաշտօնատե-
ղին յաճախել սկսած է:

— Օսմ. քաղաքային օրինա-
գիրքը (Մէքէլէ) վերաքննելու
պաշտօն ունեցող յանձնախումբն
շարաթ օրը վերադարձնելու համար
ընդ նախագահութեամբ դատական
Վանսի վաշայի:

— 20—22 տարեկան Հայ երի-
տասարդ մը՝ Վէլլի խանի մէջ
ինքզինք կախելով սպաննած է:
Սոյն անձնատարանութեան շարժա-
ռիթն է՝ կ'ըսուի՝ սիրային դժ-
բաղդութիւն մը:

— Վեհ. Սուլթանն հրաման ը-
րաւ որ Սուլթան-Սէմետի հրապա-
րակին և Պէշիքթաշի պողոտային
վրայ մէկ մէկ աշտարակ կառուցուի
նման թոփհանէի աշտարակին: Այս
աշտարակներուն վրայ երկերկու
ժամացոյց պիտի դետեղուին:

— Քանի մ'ամիս առաջ կեդ-
պանորդ լրագրական գրոյմ և Մէ-
քիմպէ շինելու յանձնառք ձերբա-
կալեալ Յակոբի, Սենեկապետ ճէր-
րահան Յարութիւն, Մարտիրոսի,
Սնդրէասի, Աստորիական հպատակ
Պոլսորի, տպարանագետ Մարտի-
տի, արձարանագետ Եսայիի նախ-
նական հարցաքննութիւնը աւար-
տած և անոնց յանձնարարական
ուրաժ լինելով, հարցաքննութեան
թղթերն եղեւնագրաւ ատենին
յանձնուած են:

— Բերա հասած մասնաւոր տե-
ղեկութեանց նայելով, խաղաղական
« Բրիտիշ Սթէյշն » զրահաւորն,
որ Սուէի ջրանցին բերանը խրած
էր, նորէն ջուրին երեսն հանուեր
է: Խաղաղական նաւախմբին միւս ե-
րեք զրահաւորներն ալ այս պա-
հուս Բոր-Սայիա հասած են: Ամեն
տեսակ զորոյսներ կը պտտին այս
արշաւանաց նպատակին վրայ, որ
անշուշտ չլինար Ասպի փոքրիկ
դաղձականութիւնը լինել: Խա-
ղաղական զօրաց (4200) երթալու բուն
տեղը կ'ըսուի թէ՛ Մասուփ է: Ու-
մանք Սուաքիմի վրայ ևս կը խօ-
սին, զի խաղաղ, ըստ այս զորոյսին,
յանձն առեր է Անգլիոյ օգնել
Պէշիքթաշի ճանաչման բանալու, Ավ-

րիկեան ծովեզերաց մերձաւորա-
գոյն մէկ կէտին վրայ հողային մեծ
փոխարինութեան մը խոստամբ:

Երկու օրէ ի վեր զրոյց եղած
է թէ, Օսմ. նաւ մը խաղաղ նե-
տեր է Ձիւլհան նաւահանգիստն,
բայց այս զրոյց չէ հաստատուած
պաշտօնական աղբիւրէ: Պէշիքթաշի
նաւահանգիստն, որոյ վրայ վերջին
օրերս խաղաղական դրօշակը պար-
զուած էր, կարծիք ծախս Արիֆի-
եան ծովափնայ վրայ կը գտնուի,
հանգէպ Մարտի Օսմ. Ասիական
նաւահանգիստին:

— Լրագիրք ոմանք վերջին օ-
րերս ծանուցած էին թէ, Պուլգա-
րիոյ արտաքին գործոց նախարար
Պ. Չանքոֆ տեսնելով որ Բ. Գրան
և Պուլգարիոյ կառավարութեան
միջեւ առկա բանկցութիւնը դո-
հանուցիչ արդիւնքի մը չեն յա-
ղիր, սպառնացեր է Օսմ. պատ-
ւիրակի նիհատ փաշան ձերբակալել
և ոստիկանաց ուղեկցութեամբ
Օսմ. սահմանագիծը զրկել:

Նիհատ փաշա՝ թէրճէմանը Հա-
գիրքովի ուղեկցել նամակաւ մը՝
բացորոշապէս կը հրաքէ այս անտեղի
զրոյցը: Թուրք լրագիրը կը յորէ
որ, եթէ այս զրոյց ճշմարիտ լինէր
այսպիսի գործ մ'ընելու յանդիման
յիմար մը միայն կ'ըսար լինել, և Պ.
Չանքոֆ ֆիդիքապէս և բարոյապէս
յիմարութեան որ և է նշան մը ցոյց
չտար:

— Պուլգարական Նարոտնի կա-
լաքիրը վերջին օրերս ծանուցած
էր թէ, Քոսովայի, Մանասլուքի և
Սէլանիկի իսլամը Արեւելեան Բու-
մէլի մէջ վաճառուած Հէնրի Մար-
թիւնի հրապանները կը գնէին: Փի-
կպէի համառուն լրագիրը բացառ-
ձակապէս կը հերքէ այս լուրը, և
մը նշանք Արեւելեան Բումէլի
մէջ չընթացելով զէնք կը գնեն,
անոնք ո՛չ թէ իսլամ, այլ Պուլգար
են, և թէ գնուած զէնքերը
կը յանձնուին աւաղակոյց և ապրա-
տաբաց, որք Մակեդոնիա կը
զրկուին:

— Ներքին գործոց նախարար
Բարձր. Լուհիմ փաշայէն, արտաքին
գործոց նախարար Վանս. Ասիմ փա-
շայէն և Պետական խորհրդոյ նա-
խագահ Աքիֆ փաշայէն բաղիւց-
եալ յանձնախումբն շարաթ օրը
վերստին դուժարեցաւ:

— Շաբաթ գիշեր ժամ 7ին մի-
ջիցները Ֆենէրի մէջ ծովեզերին մօտ
մեծ գինեւորանէ մը հրդեհ ծագե-
լով, 15 տուն և 20 խանութ այ-
րեցան:

Հրդեհն Յունաց Պատրիարքա-
րանին մօտ լինելով, զինուորական
ջրանկրաց խումբը դիւցադնական
ջանքեր ըրաւ հրդեհին ծաւալումի
արդիւնքը համար, և յաջողեցաւ
Յունաց Պատրիարքարանին հետ ա-
ղաղակ մօտակայ փայտաշէն թաղը
կայսերական սրահատէն եւս երկու
թիկնապահներ հրդեհին վայրն եր-
թալով, շիջուցման գործողու-
թեանց վրայ հսկեցին: Հրդեհէն
ծողման առիթ տուող զինն
տան պաշտօնականներէն 17 տարեկան
երիտասարդ մը քնացած լինելով,
բոցերուն ճարակ եղաւ: Նոյնպէս
հրդեհ կացնակերի մը գլխուն ծը-
ղելոյց մը լիւնելով, ծանր վերքեր
ստացաւ խեղճ մարդն հիւանդանոց
փոխադրուած պահուել մեռաւ:

— Պաղտատէն եկած մասնաւոր
հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ,
վերջին օրերս քաղաքին մէջ և ջր-
ջակները բռնուած փոթորիկ մը ծա-
ղելով, հեղհեղներ գոյացեր և բա-
ւական վնասներ պատճառուեր են:

— Պաղտատի Զէլլա լրագիրը կը

ծանուցանէ թէ, յիշեալ նահանգին
վաղըֆներու տնօրէն Ապտալ-
Գասէր Էֆէնտի, յառուկ պաշտօ-
նով Բէշպէլա և Նէճի գնացեր է
Ս. տեղեաց մէջ գտնուող թանկա-
գին նիւթոց մէկ ցանը պատրաս-
տելու: Ապտալ-Գասէր Էֆէնտի
արդէն յօրինել է ինքն ինքն
նի գերեզմանին ծանրաքին դոյ-
քերուն ցանին, որոց արժէքն 22
հազար ոսկի կը հաւուի, և որք
գոհարներէ, ազնիւ ցփոխներէ,
արծաթէ և ոսկիէ կանթնակներէ և
այլ նիւթերէ կը բաղանան: Այս
ս. բառեղանջ մասնաւորարանին
մէջ գտնուող Գուրաններն և ուրիշ
սակաւագիւտ ձեռնագիրներն այս
հաշուոյն մէջ չեն: Ապտալ-Գա-
սէր Էֆէնտի այժմ կ'ըսուի ինքն
Ապտալ գերեզմանին դոյց ցանկը
պատրաստելու:

— Յար տիւ Պաֆորի խօսքին
նայելով, Վեհ. Սուլթանն Եւրոպիոյ
մէջ զանազան տեսակէ 30 երկար
գիւ տուեր է կայսերական անտա-
ններուն մէջ գտնուող երկրորդ
տեսակն ամբողջացնելու համար:

— Այս օրերս վարպետարդի
գաղթական մը՝ ձեռքը հազիւ 20
փարս արծոյ մատանի մը բռնած
կրկն աղամանդեալ թուրք կնոջ
մը վաճառել ուղղելով, երկու ոսկի-
ւոյ կը սակարկէ, և երբ կնոջ քե-
տակը գրպանէն կը հանէ, թշուա-
ռականը զայն յափշտակելով կը
փախչի: Չարագործն առջի օրն ևս
սոյն խոյն ուրիշ կնոջ մը խաղաղ
ժամ նախ՝ բռնուեցաւ ոստիկանու-
թեան կողմէ:

— Տէյի-Քրանիլ Լադիլին Ալեք-
սանդրիայէն հեռագիր մ'ատարած
է ծանուցանող թէ. Պ. Օլիվիէ Բէն
անուն Ֆրանսացին Սուլթանի ապրա-
նէր, և Սուլթանը արեւին կողմէ
յառուկ պաշտօնով Եւրոպա զր-
կուեր է:

— Տէյի-Քրանիլ Լադիլին Վի-
էնայի թղթակցը կը հեռագրէ
թէ, Ռուսիոյ Ալեքսանդր Գ. կայսրը
գաղտնիցութիւն մ'առաջարկել է
Վեհ. Սուլթանին, Սակայն Օսմ.
կառավարութիւնը՝ վերջին թուրք
Ռուսական պատերազմէն ի վեր
վստահութիւն չունի երբ Ռուսիոյ
բարեկամական ապահովութեանց
վրայ:

— Քաղաքապետութիւնը Ֆրե-
տըլի կողմը վախճանեալ խաղի
Շէրիֆ փաշայի ապրանքին ետեւ,
յարմարաւոր գետնի մը վրայ մեծ
սպանդանոց մը կառուցանելու
ձեռնարկած է:

— Անգլ. Սէնթրէլ Նիւզ լրագի-
րը կը ծանուցանէ թէ, այն ծանր
կորուստներուն վրայ, զորս ըՍԳ-
ուարդ զօրաւորին կառաւարին
կրկն վերջին երկու կռիւներուն
մէջ, Ռուսիոյ զօրաւորն հրաման
զրկել է Սեւասթոպոլիսի վրայ Մէ-
թիմէյի մէջ ամրանայ և օգնու-
թեանց հանելու սպասէ:

— Սաառէթ լրագիրը կը ծանու-
ցանէ թէ, նախարարաց խորհուր-
դին իւր վերջին նստելուն մէջ
ոչխարաց տուրքը միօրինակութեան
վերածելու կարեւոր խնդրով ըզ-
բաղեր է: Այս խնդրոյն նկատ-
մամբ, նախարարաց խորհրդոյ կող-
մէ Մեծ-Սպարքոսութեան միջնա-
բացատրութիւն խնդրուած լինելով
Աստորական նախարարութեան,
այս վերջին տեղեկագիր մ'ուղար-
կէ, յորում կ'առաջարկէ այժմէն 6
գաղտնի (գաղաւթ) ոչխարնե-
րէն 5, թիֆլիս արտադրող այժմ-
րէն 3 և Գրիգորեան (անդալու) ոչ-
խարներէն 2 զուր տուրք առնուի,
որպէս զի դո արագործք՝ նիւթա-
կան շահ մը տեսնելով, թիֆլիս

արտադրող այժմէն և Գրիգորեան
ոչխարները բաղաճնեւ աշխա-
տին: Առեւտրական գործոց նա-
խարարութեանս ոյն տեղեկագիրն
ի մօտոյ պիտի ըննուի նախարարաց
խորհրդոյ մէջ:

— Թէրճէմանը Հագիրքով կը
ծանուցանէ թէ, գործերը՝ Բերայի
Ա. հարցաքննիչ դատաւոր Թէվֆիզ-
պէյի սենեկին վարագործներն, կա-
ղաւարն ու գրչամանը վերուցեր են՝
առանց խորհելու թէ, կրնան օր մը
հարցաքննուիլ այդ դատաւորին
առջեւ:

— Երէկ Օսմ. զօրական մը՝ Պալա-
տի նաւամատոյցը շողենաւէն դուրս
եկած պահուն՝ ոտքը սահելով ծով
ինկաւ, բայց հասած օգնութեան
չնորհել կրցաւ աղաղիլ:

— Սաառէթ լրագիրը կը ծա-
նուցանէ թէ, կիրիտէն իւր ստա-
յած նորագոյն տեղեկութեանց
նայելով, տեղւոյն քրիստոնեայ բը-
նակիչք իրենց իսլամ հոյրենակցաց
վրայ ծածկաբար և վայրենաբար
տեսակ տեսակ բռնութիւններ և
կեղեքումներ ի գործ կը դնեն:

— Վերջին օրերս Գարեբեդի մէջ
երկրաշարժի երկու բուն ցիցում-
ներ զգացուեր են. բայց բարեբաղ-
դաբար որ և է վնաս չէ պատահեր:

ԱՅԻՍԵՐԻ ԼՈՒՐԵՐ

— 0 —

Խիզանու Ռուս. միապետը ընկե-
րութեան երեսու ժողովը երէկ ի
նիստ գումարեցաւ ատենապետու-
թեամբ Թադէոս Բադրատունի է-
ֆէնտի, և ինքեկապութեան բաղ-
մով ևս երեսուխանաց, Ժողովը
նախագ. երկու նիստերու ատենա-
պետութեամբ ընդ ընդ գլխադու-
թեամբը վաւերացնելէ վերջ՝ հրա-
ժարեալ երկու ատենադպրաց տեղ
նոր ընտրութիւն կատարեց, և Պո-
ղոս Էֆ. Քէշիշեան Ա. ատենադպիր
և Սարգիս Էֆ. Բրովսոպուրեան Բ.
ատենադպիր ընտրեց:

Յետոյ ինկաւ առաւ գործա-
դիր Ժողովոյ կողմէ ներկայաց-
եալ մինչև 1884 մայիս 1 ընկերու-
թեան գոյից, պարտուց և պա-
հանջից բովանդակութիւն և վա-
ւերացուց զայն: Ձեռնարկեալ նաեւ
ընկերութեան դրամագրութիւն մը
հայկապետ նպատակաւ կաղմ-
եալ մասնախմբին բերած տեղե-
կագրով, և անոր եղբակցութիւնն
ընդունելով որոշեց յղել գործադիր
Ժողովոյ ի գործադրութիւն, միա-
նալով մասնախմբի անդամաց հետ:

— Ձիւլհանայէն եկած լուրերէ
գոհութեամբ կ'իմանամք թէ, տեղ-
ւոյն պատուաւոր աղբայիններէն
և վաճառականներէն Գարեբեդի է-
ֆէնտի փախուցան, որ լրագիրն
թերցողաց անձանք չէ երբեմն ի
Լանտէ առ Մատիս ուղղեալ իւր
իմաստալից յօդուածներով, տեղ-
ւոյն աղբային վարժարանաց մէջ օ-
րինակելի աղբասիրութեամբ մը
յանձն առեր է շարաթն երկու ան-
գամ անդ լինելի դատախազութիւն
ընել ձրիաբար, իւր սուեւտրական
ծանր զբաղումներէն խորած քանի
մը ժամերն աղբային մանկուոյն
դատախազութեանը նուիրել ար-
դարեւ տմեն գովեստէ վեր գնա-
հատելի ծառայութիւն մ'է, և կըր-
նայ թէ՛ ի մայրաքաղաքիս և թէ
ի գաւառ օրինակ լինել այն կա-
ռող աղբայնոց, որք կը դժկամա-
կին իրենց ստացած մօտային լոյսէն
բաժին հանել Հայ մանկաւորն առ-
կայ՝ կանխելուն:

